

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 25.12.2025
Sayı : 1578

10/3553

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Obeziteyle mücadeleyle yönelik daha etkili, bilimsel temelli ve sürdürülebilir politika önerilerinin geliştirilmesi, hâlihazırda yürürlükte bulunan programların sonuçlarının şeffaf biçimde değerlendirilmesi ve uygulamadaki eksikliklerin tespit edilerek giderilmesi amacıyla, Anayasa'mızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Ufuk Gökmen
Eskişehir Mv.

Gamze TASCER
Ankara Mv.

Dr. Aylin YAMAN
Ankara Milletvekili

Mehmet GEDERMEYER
HATAY Mv.

Katay
Kanyan Pala
Bursa Mv

Serpin Tanrıulu
Siy. Mv.
Turan Tasan ÖZK
İstanbul Mv.

Ar. Ay. BAKOĞU
Bartın Mv.

Özge ARDAHAN
ARDAHAN Mv.

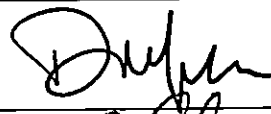
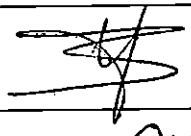
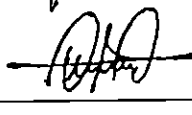
Gamze ALKUR İLGEZİ
İstanbul Mv.

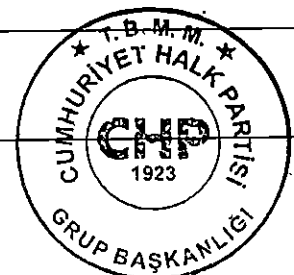
Gülizer BİÇER KARAO
Gökten KİS
Marsin Mv.

Ali Fazl OĞASAP
İstanbul Mv.

Ali Fazl OĞASAP
İstanbul Mv.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Orhan SARIBAL	Bursa	
Serhat AKPAÇI	Denizli	
MURAT BAKAN	İzmir	M. Bakan
Deniz YILMAZ	İzmir	
Orhan SENER	Aydın	
Tüker Aras	Bolu	
Yüksel Taşkın	İzmir	
Ali ÖZTÜNG	Kahramanmaraş	
R.Ö. T. VALİANOĞLU	İzmir	

GEREKÇE

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), obeziteyi vücutta sağlığı bozacak düzeyde aşırı yağ birikmesi olarak tanımlamaktadır. Beden Kütle İndeksi (BMI) hesaplamasına göre, vücut ağırlığının boy uzunluğunun karesine bölünmesiyle elde edilen değer 25'in üzerinde ise fazla kiloluluk, 30'un üzerinde ise obezite olarak kabul edilmektedir. Obezite, sadece estetik bir sorun olmanın ötesinde, hipertansiyon, tip 2 diyabet, kalp-damar hastalıkları, inme, kas-eklem rahatsızlıkları gibi sağlık sorunlarının yanı sıra kolon, mide, böbrek, safra kesesi, pankreas, meme ve prostat kanseri gibi ciddi hastalıkların riskini de artırmaktadır.

Yapılan çalışmalar ve veriler incelendiğinde, dünya genelinde aşırı kiloluluk ve obezite oranlarının hızla arttığı gözlemlenmektedir. İlgili çalışmalara göre; 2050 yılına kadar dünya genelindeki yetişkinlerin yaklaşık yüzde 60'ının, çocuk ve gençlerin ise yüzde 31'inin aşırı kilolu veya obez olması beklenmektedir. Bu, 3,8 milyar yetişkin ve 746 milyon genç bireyi kapsamaktadır. Bu oranlar, 1990 yılında sırasıyla 731 milyon yetişkin ve 198 milyon genç olarak kaydedilen rakamlarla karşılaştırıldığında, yeni nesillerin daha erken yaşlarda ve daha hızlı şekilde kilo almasıyla belirgin bir artış göstermektedir. Ayrıca, 2050 yılı itibarıyla dünyada her 10 yetişkinden yaklaşık altısının aşırı kilolu veya obez olacağı tahmin edilmektedir. Bu durum, bireylerin sağlık sorunlarını arttırmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumlar üzerinde ekonomik yük oluşturacak ve sağlık sistemlerine büyük bir baskı getirecektir.

Fazla kilo ve obeziteye yol açan faktörlerin büyük bir kısmı, sağlıklı yaşam tarzı seçimleri ve çevresel etmenlerle ilişkilidir. Özellikle çocukluk çağı obezitesindeki artış dikkat çekici bir hızla devam etmektedir. Günümüzde yoksulluk, düşük kaliteli beslenme alışkanlıkları ve aşırı karbonhidrat tüketimi, "yoksulluk obezitesi" kavramını beraberinde getirmiştir. Bu durum, toplumsal sağlık açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan "Çocuk Sağlığı ve Yoksunluğu, 2024" istatistiklerine göre, Türkiye'de 0-15 yaş arası 14,5 milyon çocuk bulunmaktadır ve 15 yaş altı çocukların en az yüzde 30,3'ü günde bir kez et, tavuk veya balık içeren yemek tüketememektedir. Yani 4,3 milyon çocuk günde en az bir kere et, tavuk ya da balık içeren yemeğe erişememektedir.

Obezite ile mücadelede esas olan, önleme stratejilerinin güçlendirilmesidir. Ancak bu mücadele, yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal ve sistemik bir yaklaşım gerektirir. Obezite ile mücadele etmek için uygulanacak politikalar, birden fazla sektörün entegrasyonu ile hayata geçirilebilecek kapsamlı çalışmalardır.

Türkiye'de obezite ile mücadele kapsamında, Sağlık Bakanlığı 2010 yılında fiziksel aktiviteyi teşvik eden ve obezite ile mücadeleyi hedefleyen bir eylem planı başlatmıştır. Bu plan, dört yıllık dönemlerle güncellenmiş ve en son 2019-2023 yıllarını kapsayan kapsamlı bir strateji sunmaktadır. Ancak bu planın sonuçları, kamuoyuyla paylaşılmamış ve istatistikler, 2019-2023 yılları arasında 15 yaş üstü bireylerin %29'unun obez, %36'sının obez öncesi, toplamda ise %64'ünün kilolu olduğunu göstermektedir. Bu oranlar, obezite ile mücadelede istenen gelişmenin kaydedilmediğini ortaya koymaktadır. Ülkemizde 15 yaş üstü nüfusun yaklaşık yarısının obezite veya obezite öncesi durumda olması, halk sağlığı açısından son derece ciddi ve acil müdahale gerektiren bir tabloyu ortaya koymaktadır. Bu denli yaygın bir halk sağlığı sorunu karşısında bilimsel temelli, çok yönlü ve kapsamlı bir eylem planının oluşturulması gerekmektedir. Ancak bugüne kadar yürütülen politikalar, obeziteyi hafife alan biraz daha az yiyerek ve hareket ederek, çözüm üretebilme algısı üzerinden yürütülmektedir. Obezite, obezite, biyolojik, sosyolojik ve psikolojik yönüyle çok daha kompleks bir durumdur ve multidisipliner ele alınmalıdır.

Ayrıca, tuz azaltma gibi ilintili sağlık programlarının sonuçları da henüz kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Bu durumda, Sağlık Bakanlığı'nın uyguladığı eylem planlarının daha şeffaf bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bakanlık, bu programların etkinliğini izleyip değerlendirebilmelidir. Ayrıca, obezite ile mücadele için atanması planlanan sağlık profesyonelleri (diyetisyen, fizyoterapist, uzman hemşire, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişimci gibi) ile ilgili atamaların yapılmadığı, uygulamadaki aksaklıkların ön plana çıktığı gözlemlenmektedir. Bu durumun da titizlikle takip edilmesi gerekmektedir.

Obezite, sadece bir sağlık sorunu değil, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal bir kriz haline gelmiştir. Bu bağlamda, obezite ile mücadelede Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, RTÜK ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi ilgili tüm kurumların iş birliği yapması büyük önem taşımaktadır. Gıda güvenliği, gıda takviyelerinin denetimi, doğru bilgilendirme ve teknolojik gelişmelerin takip edilmesi konularında bu kurumların koordineli bir şekilde çalışması, sorunun çözülmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Küresel aşırı kiloluluk ve obezite oranlarındaki artışın etkilerinin araştırılması, yeni nesillerin daha erken yaşlarda obez olma eğilimlerinin sebeplerinin bilimsel bir bakış açısıyla analiz edilmesi, aşırı kiloluluk ve obezitenin önlenmesi için dünya genelinde uygulanan başarılı örneklerin incelenmesi ve Türkiye'ye uyarlanabilir önerilerin geliştirilmesi, obeziteyle mücadele için ulusal düzeyde sağlık politikalarının güçlendirilmesi için önerilerin hazırlanması amacıyla ve bu sorunun çözülmesi için erken dönemde önlemler alınması, sağlık, eğitim ve sosyal politikalar alanlarında kapsamlı araştırmalar yapılması sorunun çözümü açısından gereklidir ve önemlidir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, obeziteyle mücadeleye yönelik daha etkili, bilimsel temelli ve sürdürülebilir politika önerilerinin geliştirilmesi, hâlihazırda yürürlükte bulunan programların sonuçlarının şeffaf biçimde değerlendirilmesi ve uygulamadaki eksikliklerin tespit edilerek giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

